

ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล

1. ที่มา

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ดำเนินการฝึกอบรมพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย (พลเมืองอาสา กทต.) โดยมีเป้าหมายให้มีพลเมืองอาสา กทต. หน่วยเลือกตั้งละ 1 คน ภายในปี พ.ศ. 2558 (พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2558) เพื่อให้มีบทบาทส่งเสริมความรู้ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งในตำบล และเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2556 อบรมได้จำนวน 55,411 คน

ในระยะที่ 2 จึงมีแนวคิดจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล (พ.ศ.2557 - พ.ศ.2560) โดยนำแนวคิดการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยระดับตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเชียงใหม่ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีศูนย์กลางการติดต่อประสานงานกับพลเมืองอาสา กทต. สามารถติดตามสนับสนุน การปฏิบัติงานได้สะดวก และพลเมืองอาสา กทต. มีสถานที่ติดต่อประสานงาน และสามารถนำกิจกรรม การให้ความรู้ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งไปสู่ตำบลและหมู่บ้าน ผ่านการจัดเวทีให้ความรู้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมของชุมชน ทำให้กิจกรรมการให้ความรู้เป็นรูปธรรมทั่วถึงควบคู่ไปกับวิถีชีวิตมากขึ้น รวมทั้ง ให้กรรมการศูนย์ฯ เป็นศูนย์กลางในการสรรหาบุคคลเข้ามาเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในภาวะปกติ และในภาวะที่เกิดวิกฤตการณ์ ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่เดิมและ ทำหน้าที่มาอย่างดีแล้ว ตลอดจนทำหน้าที่ในการช่วยสอดส่องสังเกตการณ์ และแจ้งข่าวการทุจริตการเลือกตั้ง โดยปีแรกจะดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฯ จังหวัดละ 1 ตำบล (1 ศูนย์) ขึ้นในสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล โดยให้มีการตั้งคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล จากพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตยและมีหน่วยงานความร่วมมือและสนับสนุน คือ กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) กระทรวงมหาดไทย โดย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา อาทิ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ฯลฯ

โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้ทำบันทึกตกลงความร่วมมือ เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2557 ณ ห้องเซฟไฟร์ 117 – 120 อาคารอิมแพค ฟอรั่ม 1 เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนา ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล จังหวัดละ 1 ตำบล (1 ศูนย์) ขึ้นในสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล จำนวน 9 คน จากพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาและ ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้งในตำบล และมีเป้าหมายจัดตั้งให้ครบทุกตำบลในปีงบประมาณ พ.ศ.2558

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติงาน และประสานงานเครือข่ายในการพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งระดับตำบลของพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย ในรูปคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล

2. เพื่อให้สามารถเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ในชุมชนได้ในทุกรูปแบบ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชน อันเป็นการพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งในระยะยาวอย่างมั่นคงและยั่งยืน

3. เพื่อให้ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมข้อมูลการสรรหากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ทั้งในภาวะปกติ และในภาวะที่เกิดวิกฤตการณ์ เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ในทุกสถานการณ์

4. เพื่อเป็นเครือข่ายในการช่วยสอดส่องสังเกตการณ์ และแจ้งข่าวการทุจริตและฝ่าฝืนกฎหมายเลือกตั้ง ซึ่งจะทำให้ กต. มีเครือข่ายอยู่ทั่วทุกชุมชน

5. เพื่อเป็นการพัฒนาต่อยอดการสร้างพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย (พลเมืองอาสา กต.) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

2. สถานที่จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล

สถานที่ทำการของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล ใช้อาคารของศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล โดยมีครู กต. ตำบล เป็นที่ปรึกษาและเป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล

3. คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล

คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล มีจำนวน 9 คน ประกอบด้วย

- ประธาน 1 คน
- รองประธาน 1 คน
- กรรมการและเหรัญญิก 1 คน
- กรรมการ 4 คน
- กรรมการและเลขานุการ 1 คน
- กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ 1 คน

คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล แต่งตั้งจากบุคคลที่มีคุณสมบัติ มีความรู้ความสามารถ มีความเสียสละต่อส่วนรวม มีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการพูดคุยก่อให้เกิดความรู้ โดยลำดับแรกพิจารณาแต่งตั้งจากพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย ที่สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด ได้ฝึกอบรมไว้แล้วและอาศัยอยู่ในตำบลที่จัดตั้งศูนย์ ฯ กรณีที่ไม่สามารถแต่งตั้งจากพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย ให้ครบจำนวน 9 คน ให้แต่งตั้งจากบุคคลที่เป็นผู้นำในชุมชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น

- ประชาชนชาวบ้าน
- กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- กลุ่มสตรีตำบล/หมู่บ้าน
- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
- กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

- กรรมการหมู่บ้าน
- อาสาสมัคร กศน.ตำบล
- ฯลฯ

บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล แต่ยังไม่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย ให้ได้เข้ารับการอบรมเมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีโครงการฝึกอบรมพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย

4. หน่วยงานความร่วมมือและสนับสนุน

ภารกิจทำให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม นอกจากรัฐธรรมนูญจะกำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามมาตรา 236(8) แล้ว มาตรา 87 (5) ยังกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ต้องดำเนินการด้วย

ดังนั้น การขับเคลื่อนภารกิจของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ที่มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการให้ความรู้และการศึกษาทั้งในระดับประเทศ จังหวัด อำเภอ และตำบล เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถเสริมบทบาทซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้บรรลุผลในการดำเนินการมากขึ้น ซึ่งในระยะแรกหน่วยงานที่สามารถเชิญเข้ามาร่วมภารกิจนี้ ประกอบด้วย

หน่วยงานระดับประเทศ

- กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กระทรวงสาธารณสุข
- กระทรวงมหาดไทย
- สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- กรมการพัฒนาชุมชน
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ระดับจังหวัด

- สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
- สำนักงานเกษตรจังหวัด
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด

ระดับอำเภอ

- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอ
- สำนักงานเกษตรอำเภอ
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

ระดับตำบล

- ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล
  - องค์การบริหารส่วนตำบล
  - เทศบาลตำบล
  - พัฒนาการตำบล
  - เกษตรตำบล
  - สาธารณสุขตำบล
  - กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
- ฯลฯ

5. การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล

การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประสานกับสำนักงานการศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด เพื่อปรึกษาและวางแผนในการจัดตั้งศูนย์ฯ ซึ่งต้องเตรียมข้อมูลที่ต้องใช้ในการจัดตั้งศูนย์ฯ เช่น ที่อยู่ของศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ซึ่งเป็นสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล การสรรหาผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ และรายชื่อของหน่วยงานหรือบุคคลที่ควรทาบทามเข้ามาเป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุนในภารกิจของศูนย์ฯ ซึ่งในการจัดตั้งศูนย์ฯ ควรดำเนินการใน 2 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 ประชุมความร่วมมือจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล

เป็นการจัดประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อชี้แจงแนวคิดในการจัดตั้งศูนย์ฯ ภารกิจของศูนย์ฯ ตลอดจนเป็นการแสวงหาความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ฯ เช่น เมื่อส่วนราชการต่างๆ มีโครงการ/ กิจกรรมในตำบล หมู่บ้านที่จัดตั้งศูนย์ฯ ให้พลเมืองอาสา กกต.ที่เป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเข้าไปเป็นคณะทำงาน หรือเข้าไปร่วมให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง เพื่อให้พลเมืองอาสา กกต. ได้มีเวทีในการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้งได้ตลอดเวลา

หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด อำเภอ และตำบลที่เชิญเข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย

1. ผอ. สำนักงาน กศน. จังหวัด ผอ. กศน. อำเภอ และ หัวหน้าครู กศน. ตำบล
2. พัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอ และพัฒนากรตำบล
3. ท้องถิ่นจังหวัด ท้องถิ่นอำเภอ
4. นายอำเภอ
5. ปลัด อบต. หรือ ปลัดเทศบาล
6. เกษตรตำบล
7. สาธารณสุขตำบล
8. กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
9. ครู กศน. ตำบล ในตำบลที่จัดตั้งศูนย์ฯ ทุกคน
10. อื่น ๆ ที่มีหน่วยงานระดับตำบลอยู่ในพื้นที่จัดตั้งศูนย์ฯ เช่น สถานศึกษา ฯลฯ

(กรณีจัดตั้งพร้อมกันหลายตำบล ลำดับที่ 5 – 9 สามารถเชิญไปร่วมในขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์ฯ ไม่ต้องเชิญร่วมประชุมในขั้นตอนที่ 1 การประชุมความร่วมมือจัดตั้งศูนย์ฯ เพราะจะทำให้กลุ่มเป้าหมายมากเกินไป)

5.2 ประชุมจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ประสานกับสำนักงานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อวางแผนร่วมกัน รวมทั้งกำหนดวัน เวลา สถานที่ ในการจัดตั้งศูนย์ฯ โดยดำเนินการ

5.2.1 คัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ

สนง.กกต.จว. ร่วมกับ สนง.กศน.จังหวัด กศน.อำเภอ และกศน.ตำบล คัดเลือกและ ประสานกับผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ คือ มีความรู้ ความสามารถ มีความเสียสละ ต่อส่วนรวม มีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการพูดคุยก่อถ่ายทอดความรู้ และเป็นแกนนำในชุมชนกลุ่มต่าง ๆ เช่น

- พลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย ที่ สนง. กกต .จว. ได้อบรมไว้แล้ว
  - ประชาชนชาวบ้าน
  - กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
  - กลุ่มสตรี ตำบล/หมู่บ้าน
  - อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
  - กรรมการหมู่บ้าน
  - กปน.
  - อาสาสมัคร กศน. ตำบล
- ฯลฯ

ในลำดับแรกให้พิจารณาจากพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตยที่ สนง.กกต.จว. ได้อบรมไว้แล้ว ถ้าไม่สามารถหาให้ได้ครบจำนวน 9 คน ให้หาจากกลุ่มแกนนำชุมชนกลุ่มอื่นๆ ให้ครบ จำนวน 9 คน

5.2.2 ประชุมจัดตั้งศูนย์ฯ

สนง.กกต.จว. ร่วมกับ สนง.กศน.จังหวัด กศน.อำเภอ และกศน.ตำบล กำหนด วันจัดประชุมจัดตั้งศูนย์ฯ ณ ที่ทำการศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล(กศน. ตำบล) ที่กำหนดให้เป็นที่ทำงการศูนย์ฯ โดยเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย

- ผู้ที่คัดเลือกไว้ให้เป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ จำนวน 9 คน
  - นายอำเภอ
  - กศน. อำเภอ
  - หัวหน้าครู กศน. ตำบล และครู กศน. ตำบล
  - พัฒนาการอำเภอ
  - ท้องถิ่นอำเภอ
  - ปลัด อบต. หรือ ปลัดเทศบาล
  - พัฒนาการตำบล
  - เกษตรตำบล
  - สาธารณสุขตำบล
  - กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
  - ผู้นำชุมชน
  - อื่น ๆ ที่มีหน่วยงานระดับตำบลอยู่ในพื้นที่จัดตั้งศูนย์ฯ เช่น สถานศึกษา
- ฯลฯ

การประชุมจัดตั้งศูนย์ฯ มีเป้าหมายเพื่อดำเนินการในสาระสำคัญ ประกอบด้วย

(1) เพื่อทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน และหน่วยงานราชการได้รับทราบว่ามีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล โดยความร่วมมือของ กกต. และ กศน. และต้องการแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ในการปฏิบัติภารกิจของศูนย์ฯ

(2) เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจภารกิจของศูนย์ฯ ของคณะกรรมการศูนย์ฯ ให้คณะกรรมการศูนย์ฯ และพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน และประชาชน ได้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ฯ บทบาทหน้าที่ของศูนย์ฯ เพื่อจะได้ร่วมมือกันขับเคลื่อนภารกิจของศูนย์ฯ

(3) ให้ผู้ที่คัดเลือกไว้ให้เป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ จำนวน 9 คน ทำการลงคะแนนเพื่อให้ได้ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ ประกอบด้วยตำแหน่งต่างๆ ดังนี้

- ประธาน 1 คน
- รองประธาน 1 คน
- กรรมการและเหรัญญิก 1 คน
- กรรมการ 4 คน
- กรรมการและเลขานุการ 1 คน
- กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ 1 คน

เมื่อได้คณะกรรมการตามโครงสร้างที่กำหนด สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จะดำเนินการออกคำสั่งจัดตั้งศูนย์ฯ และแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ฯ ตามรูปแบบที่กำหนด

6. ภารกิจของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล

คณะกรรมการศูนย์ฯ ถือเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจในอำนาจหน้าที่ของ กกต. ในระดับพื้นที่ จึงต้องมีบทบาททั้งการบริหารการเป็นผู้ประสานงาน เป็นนักพัฒนาชุมชนด้านประชาธิปไตย และการเลือกตั้ง และเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ โดยการขับเคลื่อนภารกิจศูนย์ฯ ให้ถือหลักการว่าไม่มิงบประมาณ ก็สามารถขับเคลื่อนภารกิจได้ ซึ่งหน้าที่ที่สำคัญที่ต้องดำเนินการ เช่น

6.1 การบริหารจัดการศูนย์ฯ

การบริหารจัดการศูนย์ฯ ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในตำบล เพื่อให้สามารถเป็นแบบอย่างแก่ตำบลอื่น ๆ ที่จะจัดตั้งศูนย์ฯ ในปีต่อไป เช่น

- มีการจัดที่ทำการศูนย์ฯ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน
- มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยมีการจัดทำบันทึกรายงานการประชุม
- มีการประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานในพื้นที่ และมีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ทุกเดือน
- มีการบันทึกการปฏิบัติงาน ทั้งที่เป็นในนามของศูนย์ฯ ในนามคณะกรรมการศูนย์ฯ และในนามของพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตยที่เป็นเครือข่ายของศูนย์ฯ ในตำบล
- มีการจัดทำรายงานการปฏิบัติงานตามรูปแบบที่กำหนดให้กับสำนักงานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทุกเดือน

6.2 การขยายเครือข่ายภารกิจพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย

การบริหารจัดการขับเคลื่อนภารกิจของพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตยในตำบล ให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมและเกิดขึ้นต่อเนื่อง ทั้งภารกิจเรื่องการเมืองการเป็นนักประชาธิปไตย นักประชาสัมพันธ์ นักบรรณรักษ์

เลือกตั้ง นักจัดการเลือกตั้ง และนักสร้างเครือข่าย โดยจัดทำทะเบียนสมาชิกที่เข้ามาเป็นเครือข่ายพลเมืองอาสา พัฒนาประชาธิปไตย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการประสานให้เข้ามาร่วมกิจกรรมที่เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน

6.3 การให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง

การให้ความรู้ประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง คณะกรรมการศูนย์ฯ สามารถดำเนินการ ใน 3 รูปแบบ คือ

- (1) ให้ความรู้ตามโครงการ/กิจกรรม ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่จัดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน
- (2) ให้ความรู้ตามโครงการ/กิจกรรมที่คณะกรรมการศูนย์ฯ ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในพื้นที่
- (3) ให้ความรู้ควบคู่ไปกับวิถีชีวิตประจำวันของชุมชน แม้ไม่มีโครงการ/กิจกรรม

การเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้งในตำบล คณะกรรมการศูนย์ฯ จะต้องวางแผนในแต่ละเดือนว่าสามารถออกร่วมกิจกรรมกับหน่วยงาน องค์กรใดบ้าง เช่น ร่วมกับครู กศน. ตำบล พัฒนาการตำบล สาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนในที่ประชุมของกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มสตรี กลุ่ม อสม. ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดเวทีการพูดคุยเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง ได้สอดแทรกไปในทุกกิจกรรมของตำบล หมู่บ้าน ตลอดจนสอดแทรกไปในวงสนทนาทั่วไปทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ โดยถือเป็นการให้ความรู้ประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง สอดแทรกอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งบันทึกการให้ความรู้ในทะเบียนของศูนย์ฯ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานในเดือนต่อ ๆ ไป

6.4 การสร้าง กปน. มีอาชีพ

การจัดทำทะเบียนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในพื้นที่รับผิดชอบทั้งการเลือกตั้ง ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น รวมทั้งจัดทำทะเบียนผู้ที่มีความพร้อมที่จะเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง จากนั้นจัดให้มีการให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้แก่บุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเตรียมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้ง กรณีที่ผู้เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่เดิมไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือกรณีเกิดสถานการณ์ที่ทำให้ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบก็จะทำให้มีผู้ที่มีความรู้ในการทำหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเข้ามาเสริมทันที

6.5 การสร้างเครือข่ายข่าว

กรรมการศูนย์ฯ และพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตยที่เป็นสมาชิกของศูนย์ฯ ทุกคน ถือเป็นตัวแทนของ กกต. ในภาคประชาชน ดังนั้น ทุกคนจึงต้องมีจิตสำนึกและทัศนคติ ที่ต้องป้องกันและ แก้ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงในพื้นที่ให้หมดไป นอกจากนี้จะต้องร่วมกันจัดตั้งหมู่บ้านหรือชุมชนปลอดการซื้อสิทธิขายเสียงแล้ว ทุกคนยังเป็นเครือข่ายในการช่วยสอดส่องสังเกตการณ์ แจ้งข่าวการทุจริตและฝ่าฝืนกฎหมายเลือกตั้ง ให้ กกต. ทราบด้วย

6.6 การจัดตั้งหมู่บ้านหรือชุมชนต้นแบบ

การจัดตั้งหมู่บ้านหรือชุมชนต้นแบบ ถือเป็นภารกิจสำคัญที่เป็นเครื่องบ่งชี้ว่า คณะกรรมการศูนย์ฯ ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล ผู้นำชุมชน และประชาชนในชุมชน มีศักยภาพพร้อมกันในการบริหารจัดการขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยกระบวนการของชุมชนเอง แล้วสามารถถ่ายทอด ประสบการณ์ไปยังหมู่บ้านหรือชุมชนอื่นได้ ซึ่งจะเป็นการยืนยันว่าปัญหาที่เกิดขึ้น จนเป็นปัญหาระดับชาตินั้น สามารถแก้ได้ด้วยกระบวนการของชุมชนเอง เช่น ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียง สามารถจัดตั้งเป็นหมู่บ้านหรือชุมชนปลอดการซื้อสิทธิขายเสียง ปัญหาความแตกแยกในชุมชน สามารถจัดตั้งเป็นหมู่บ้านหรือชุมชนต้นแบบ ประชาธิปไตยที่สามารถขจัดความขัดแย้งด้วยกระบวนการประชาธิปไตย หรือเป็นหมู่บ้านที่บริหารจัดการ หมู่บ้านหรือชุมชนด้วยกระบวนการประชาธิปไตยเพื่อขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ของชุมชน

ซึ่งการจัดตั้งหมู่บ้านหรือชุมชนต้นแบบนี้ จะสามารถอธิบายถึงกระบวนการดำเนินงาน ที่หมู่บ้านหรือชุมชนอื่นสามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่อไปได้ ทั้งนี้ ผู้นำและสมาชิกในชุมชน

ทุกคนเข้าใจและสามารถอธิบายถึงกระบวนการจัดการชุมชน และทุกคนในชุมชนพูดไปในแนวทางเดียวกันว่า ผลที่ออกมาเป็นไปตามเป้าหมายที่ชุมชนกำหนด เช่น ไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียง

การบริหารจัดการหมู่บ้านหรือชุมชนต้นแบบ จะเป็นประโยชน์ให้กับชุมชนอื่นๆ นำไปบริหารจัดการชุมชนต่อไป ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยความร่วมมือของชุมชนเอง

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการศูนย์ฯ ควรมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ให้เป็นระบบ ครบถ้วน เพื่อประโยชน์ในการถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่ตำบลอื่นๆ ที่จะจัดตั้งขึ้นในปีต่อไป ตลอดจนเป็นผลงานของศูนย์ฯ เมื่อมีการจัดให้มีการประกวดผลงานของศูนย์ฯ

7. การจัดทำทะเบียนและการรายงาน

7.1 การจัดทำทะเบียน

ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล ต้องจัดทำทะเบียนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการภารกิจของศูนย์ฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ประกอบด้วย

- 7.1.1 ทะเบียนคณะกรรมการศูนย์ฯ
- 7.1.2 ทะเบียนพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย
- 7.1.3 ทะเบียนเครือข่ายพลเมืองอาสาพัฒนาประชาธิปไตย
- 7.1.4 ทะเบียนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- 7.1.5 ทะเบียนการให้ความรู้ประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง
- 7.1.6 แผนปฏิบัติงานประจำเดือนของศูนย์ฯ

7.2 การรายงาน

ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบล ต้องจัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ประกอบด้วย

- 7.2.1 รายงานการประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการศูนย์ฯ
- 7.2.2 รายงานการปฏิบัติงานประจำเดือน

8. การประเมินผล

การประเมินผลเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาภารกิจของศูนย์ฯ แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ

8.1 ประเมินรายเดือน

ประเมินจากรายงานประจำเดือนที่ทางศูนย์ฯ รายงานให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด

ปีงบประมาณ 2557 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ออกเยี่ยมติดตามการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ เดือนละครั้ง เพื่อรับทราบปัญหาและร่วมวิเคราะห์แก้ไขข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน เพื่อขับเคลื่อนภารกิจของศูนย์ฯ ให้เดินไปตามวัตถุประสงค์

ปีงบประมาณ 2558 เป็นต้นไป ทุกเดือนให้ประธานศูนย์ฯ เดินทางเข้าร่วมประชุมประจำเดือนที่จังหวัด เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปรึกษาหารือและวางแผนการปฏิบัติงาน ระหว่างศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตำบลด้วยกันกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด เพื่อร่วมกันแก้ไขข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการวางแผนในการพัฒนาศูนย์ฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การจัดตั้ง และเป็นเวทีในการให้ประธานศูนย์ฯ ได้ถ่ายทอดประสบการณ์ซึ่งกันและกันระหว่างศูนย์ฯ

8.2 การประเมินผลรายปี

เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้ศูนย์การเรียนรู้การเมืองในระบบประชาธิปไตยประเมินศูนย์ฯ ในแต่ละจังหวัด ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และสำนักงานการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานภารกิจของศูนย์ฯ การบริหารจัดการศูนย์ฯ ตลอดจนการสนับสนุนศูนย์ฯ ในปีต่อไป
